

Selmeczbányai Hetilap

1898. évi 504. sz.

SELMECZBÁNYA ÉS VIDÉKÉNEK VEGYES TARTALMÚ KOZLÖNYE.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 61./III. sz. a. hová
a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is címzendő.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges A. özv. és fia
könyvkereskedésében.Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-
szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt
hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Megjelen minden vasárnap.

Goldbrunner Sándor †

Egy 92 éves aggastyán hunyta be fáradt szemeit örökre.

A majdnem egy évszázadot élt agg férfi: Goldbrunner Sándor városunk volt polgármestere és első főispánja.

Szeretett neje megelőzte őt a jobb hazába való átköltözésben. Gyermeke nem maradt, ki édes atyja halálát siratná.

Gyermeke nem maradt??

Nem maradt gyermeke, ki a gondos jó apa sirja fölött igaz könnyeit hullatná?

Oh, hagyott ő egy gyermeket hátra, kit atyai nemes szívének teljes szeretetével, jóakarátának egész odaadásával melengetett keblén s kiért áldott hosszú életének minden tevékenykedését feláldozta és kiről földi létének porba hullása esetén is atyailag gondoskodott: e gyermeke, egyszersmind szülője és nevelője, Selmeczbánya városa.

Ki tudná felsorolni mindazon aranyérmeket, melyeket az immáron a földi életnek örök bucsut mondott agg férfi városunk körül szerzett?

Arany betűkkel, mint a milyen arany tisztaságú és fénylő volt az ő szíve, lelke, jelleme, lesznek azok megörökítve a város történetében.

Ha volt előtte és van és lesz utána a városunk közéletének terén működők közül olyan, ki tevékenységével, tehetségével, képességével utolérheti, talán tulszárnyalhatná is őt, de egyben nem és ez az egy az igazi nobilitas, mely minden tetteiben, egész élete folyása alatt oly kiválólag jellemezte e klasszikus gondolkozású, klasszikus kristály tiszta jellemű embert.

Ő nem ismerte a mai korhadt társadalmi élet kicsinyes, sokszor nyomoruságos fogásait, a mások, a gyöngébbek letörpítésének hidján való rút emelkedést.

Megvetette mindazon eszközöket, melyek nem egyenesek és csak a maga személyének emelkedésére szolgálhattak volna.

A régi nobilis kor embere volt ő! Tántoríthatlan hive az egyenes, nyílt iránynak mindenben, a tiszta, szilárd jellem megdönthetetlen erősségű sziklájának!

És mennyi félreértést, küzdelmet állott ki ezért?

De, — mint az másként nem is lehetett — győzött, legyőzte a nemes törekvése elé gördülő akadályokat, míg majd, most gyermekének, akkor szülőjének, e városnak legszebb, legkimagaslóbb polczát el nem érte . . . hajh, de a földi megsemmisülés szürke zsarnokát, a halált legyőzni már ereje nem volt.

Megroskadt a kilenczvenkét évet élt test. Megroskadt a test, ámde a benne lakozott szellem nem, mely a magasabb sférákba való felszállása előtt is oly fényes tanujelét adta megingathatatlan épségének.

Egész, tekintélyes vagyonát, csekélyebb kivétellel, e város humanus és közmívelődési intézményeire hagyományozta, de nem feledkezett meg közelebbi rokonairól sem.

Hosszu élete városunknak e mozgalmas században lefolyt történetével oly szoros kapcsolatban áll, hogy a kettő egymástól szét nem választható.

És ha majd az utókor megírja e város történetét, abban Goldbrunner Sándor lényeges, kimagasló szereplő alak lesz.

Goldbrunner Sándor élete.

Bár mult évi február 18-iki számunkban közöltük kivonatban a boldogult életrajzát, most, halála szomorú alkalmából reprodukáljuk azt.

Goldbrunner Sándor született Selmeczbányán 1807. évi február 12-én. Középiszkolai tanulmányait a selmeczi gymnasiumban kezdte és végezte; a philosophia első és második évi (1822—23 és 1823—24) tanfolyamát a győri kir. akadémián, a jogi tanulmányok első tanfolyamát (1824—25) az egri, második évi tanfolyamát pedig (1825—26) a pozsonyi kir. jogakadémián kitűnő sikereivel végezve, a selmeczi bányászati akadémiát 1827., 28. és 29. években ernyedetlen szorgalommal látogatta s a bányász diplomát 1830. évi augusztus hó 21-én jeles minősítéssel nyerte el.

Ezt megelőzőleg alig 22 éves korában mint kvalifikált bányajogász az alsó-magyarországi kerületi kir. bányatörvényszékhez auskultansnak neveztetvén ki, ott 1830. évi márczius 1-étől 1835. évi június hó 24-éig ezen minőségben és mint előadó helyettes működött.

Ugyanezen időben tisztujtás lévén Selmeczbányán, a városi tanácsnoki állásra pályázott és ezt habár 28 éves kora még nem tölötte meg a „senátor” kormértékét el is nyerte s 1843. évben városi bírónak, vagyis akkoron a város első tisztviselőjévé választatott meg élete 36-ik évében. Az 1847—48 évi pozsonyi országgyűlésre Goldbrunner Sándor Selmeczbánya, Scharff Nándor pedig Bélabánya képviselőjében követül küldetett ki. Ezen minőségben Goldbrunner Sándor bámulatos tevékenységet fejtett ki, miről az is tanuskodik, hogy 1848. évben visszajöveteléig (ápril 24-éig) 27 követjelentést terjesztett elő, melyekben az országgyűlés korszakot alkotó tárgyalásairól nemcsak érdekes, de tanulságos rajzot is nyújt.

Követ küldetésének befejezése után városi bírói állását 1848. évi ápril 25-én tartott tanácsülésben újból elfoglalván, azon nehéz feladatok megoldásához fogott, melyek rája távolléte alatt vártak s melyeket elejébe a későbbi nagy horderejű események gyors egymásutánja szabott. — Közéletünknek elhunyt bajnoka élete legszebb korában (41 éves) és edzett letterő által bátorítva felemelő lekesedést merithetett a tisztakar és a közönség azon bizalmából, hogy az ápril 25-én tartott tanács ülést követő napon nagy küldöttség menesztetett hozzája az országgyűlésen kifejtett tevékenységéért halálát s köszönetét kifejezendő.

Goldbrunner Sándor majdnem 70 évet meghaladó nyilvános szereplése alatt Selmeczbánya közelében a következő érdekesebb események merültek fel:

1831-ben az ázsiai nagy kolera pusztítása, s az ez elleni védekezés. 1832-ben tűz a pachertáron, betörés a glanzenbergi telepházban; villámcsapás a város házába. 1834. felhőszakadás és árvíz a Garam mentében és Szénásfalva veszedelme. 1835.-ben tisztujtás gyertyaszentelő boldogasszony ünnepén kora reggel gyertya és fáklyavilágítás mellett; a rögtönbíráskodás behozatala, akasztófa felállítása, marhavész. 1836. újboli kolera járvány; a Boldogasszony menybenmeteléről elnevezett templom tornyának kiépítése

Kvacska Erzsébet hagyományából. 1849. Koburg Kohári Ágoston herceg első látogatása Szent-Antalban és városi küldöttség menesztése hozzája; a pesti nemzeti színház javára alapító díj megszavazása 1841. Első katona állítás sörshuzás mellett; a bankaiak kérelme külön plébános kirendelése iránt. 1842. Magyar szin-társulat első szereplése Selmeczbányán; az akadémiai hallgatók berohanása a városházába a tanács ülés folyama alatt; Schmidt Ferenc városi bíró halála. 1843. Tisztujtás, Goldbrunner Sándor városi bírónak, Antalffy József és Marschalko Teofil országgyűlési követévé választatnak. 1845. Báro Ritterstein Ágost főkamara gróffá neveztetett ki; a györgy-tároi völgy telepésekkel benépesített. 1847. István főherceg itt tartózkodása Grünne tábornokkal és Zichy gróffal; a selmeczi takarékpénztár alapítása, mi Goldbrunner Sándor kizárólagos érdeme, mert ő volt az eszme megpendítője, a tervezet elkészítője és az alakulás intézője. 1848. márczius 15-ének első megünneplése márczius 20-án a Sembery teremben, az első felelős miniszterium első rendeleteinek közzététele ágyuzás mellett; általános öröm lelkesedés, háladó isteni tisztelet, Breznyik János hazafias beszédei; hála felirat V. Ferdinánd királyhoz, a nemzetörség szervezése, 300 puszka szerzése és kiosztása.

Az 1848-iki nagy események kezdetén Goldbrunner Sándor indítványára a város latin köriratu hatósági pecsétje magyar körirattal cseréltetett fel. Ugyancsak ő indítványozta, hogy a város ágyui a haza megmentésére a felelős kormányt felajánltassanak. Ez indítvány egyhangulag elfogadtatott és Mészáros Lázár hadügyminiszter a legmelegebb köszönettel fogadta e hazafias határozatot annyival inkább, mert ezek voltak akkoron az első ágyuk, melyekkel a felelős miniszterium rendelkezett. Azon terv, hogy a pánszlávok hadi mozgalmá Selmeczbányáról induljon ki s ugyanitt összepontosítva maradjon, a forrongásba jött lakosság szívós ellenintézkedéseinek hajótörést szenvedett. E merénylet visszaveréséhez szükséges eszközök megteremtésében nagy érdeme volt Goldbrunner Sándornak, ki 1848. november 27-én e város polgármesterévé lett megválasztva. Midőn gróf Grabbe orosz tábornok elhamvasztással fenyegette a várost, Goldbrunner Sándor hidegvérűsége és elszántasága, valamint ismeretes tapintata nagyban hozzájárult hogy Selmeczbánya e veszélyt elkerülte. Egyáltalán képzeltetni, hogy mily véghetetlenül nehéz feladata volt a városi hatóságnak és az annak élén álló polgármesternek az akkori ellentétes hatalmi áramlatok közepette s csak nagy ügyel-bajjal kerülhették ki a város végső elpusztulását. 1849. január 14-én Görgey Arthur serege vonult be s ezt ünnepélyesen fogadták. — A szabad ságharcz itteni eseményei ismeretesek s így csak még azt emlíjük fel, hogy Goldbrunner Sándor 1851. évben Winkler helytartósági tanácsos elnöklete alatt újból polgármesterré választatott. Az ő polgármester-sége idejében 1852. évi július 7. és 8-án időzött itt Felséges Királyunk. Ugyanez évben szerveztetett a főgymnasium és Bélabánya testvérváros végleg elszakadt és a városi háztartás részére külön pénzügyi bizottság szerveztetett. 1854-ben ápril 28-án esti hat óra négy perczkor földrengés érte a várost.

1857-ben volt az első népszámlálás; 1858-ban Stella helytartósági tanácsos alatt a városi háztartás rendeztetett.

1861-ben Pápai kir. biztos elnöklete alatt ismét polgármesterré megválasztatott Goldbrunner Sándor, ki az abszolutizmus alatt nem akart hivatalt vállalni, daczára annak, hogy erre ismételtlen felhivatott.

A közszolgálatban töltött, ezen mult és az alkotmány helyreálltáig kifejtett ügybuzgóság elég okul szolgálhatott arra, hogy Goldbrunner Sándor 1867. évben a törvényhatóság képviselő testületének egybehívása és újjá szervezésével lett megbízva.

1867. május 8-án Prugberger József országgyűlési képviselő elnöklete alatt tartatott az első alkotmányos közgyűlés, melyen Goldbrunner Sándor lett polgármesterré megválasztva.

Polgármesteri minőségben töltött 25-ik évfordulója alkalmából a közönség értékes diszkarddal ajándékozta meg, mi 1868. augusztus 17-én történt.

Az alkotmány helyreállítása után Goldbrunner Sándor csak 3 évig maradt a polgármester díszes állásában; mert 1871. évi július hó 27-én Bakabánya, Kőrmöczbánya, Selmech-Bélabánya és Ujbánya bányavárosok főispánjává nevezetett ki koronás királyunk által. 1875. január hó 4-én a főispáni állástól fölmentetett és nagy érdemeinek legfelsőbb elismerésül a III. osztályu vaskorona renddel lett kitüntetve. Felmentése alkalmából a bányavárosok érdekeny bucsut vettek szeretett főispánjuktól, kinek polgármesteri fizetését ragaszkodása és nagyrabecsülése jeléül a város egyhangulag nyug- illetőleg kegydíjúl felajánlotta.

Nagyon tévedne az, ki azt hinné, hogy Goldbrunner Sándor ezentul a közpályán nem működött és nem érvényesült volna. Még csak a legutóbbi időben is mint több választmány és bizottság tagja is élénk érdeklődéssel viseltetett e város közügyei iránt.

Nagy csapás érte, midőn hitvestársa elhunyt, mivel 52 esztendőn át zavartalan boldogságban élt.

Goldbrunner Sándor e hó 5-én reggel fél öt óra-kor hunyta be szeméit örök álmokra.

A végrendelet.

Goldbrunner Sándor sokat hagyományozott rokonnainak, de vagyonának nagyobb részét jótékony célokra testálta.

A diszkardot, melyet e város polgársága adott neki kiolthatatlan tisztelete jeléül, a város örökségébe megy azzal, hogy az a levéltárban s ha majd lesz, a muzeumban őriztessék. Azután a városi kórház berendezése és felszerelésére 1000 frt, a létesítendő árva- és szeretetházban egy róm. kath. árva alapítványul 1000 frtot azzal, hogy ennek kamatai már most egy r. k. árva magánosnál leendő elhelyezésére fordittassanak; a városi szegények gyógykezelésére és orvossággal leendő ellátására 1000 frt; itteni oly szegények segélyezésére, kik orvosi rendeletre Vihnye fürdőt használják 1000 frtot alapítványul; ugyancsak alapítványul 1000 frtot a selmechi polgári dal- és zenekör céljaira; 1000 frtot alapítványul a város területén levő r. k. iskolák szegény növendékeinek ruházatára; a kir. kath. gymnasium tápintézetének 500 frtot, az ág. evang. lyceumának 300 frtot; az elaggott selmechi polgárok segélyezésére alapítványul 1000 frtot; a selmechi apáca leánynevelő intézet felépítéséből felmerült költsön törlesztésére 500 frtot. Azon apáca jutalmazására, ki a kézimunka és háztartás oktatása körül érdemesült alapítványul 500 frtot; a bányászati és erdészeti akadémiái ifjuság segélyegyesületének alapítványul 1000 frtot azzal, hogy ennek kamatai egy idevaló bányamunkásnak bányász akadémiát hallgató és segélyezésre rászorult fiának adassanak; a r. k. nőegyletnek alapítványul 1000 frt, a rajz és kézimunkákban előmenetelt mutató iparos tanoncok ösztöndíjazására alapítványul 500 frtot; a F. M. K. E. selmechi választmányának alapító tagdíjúl 100 frtot; a selmechi polg. lövöldének alapítványul 50 frtot; a selmechi önk. tüzoltó egyesületnek alapítványul 500 frtot. A vihnyei fürdő telepi ápolnak felépítésére 50 frtot; a selmechi honvédszobor javára 1000 frtot; a pachertári téren egy szökőkút készítésére 500 frtot; a városi r. k. elemi iskolák tanulóinak jutalmazására alapítványul 500 frtot; a bányászati és kohászati egyesületnek alapító tagságul 120 frtot; a tervbe vett városi muzeum céljaira 500 frtot; a végrendeleti végrehajtó tiszteletdíjára 500 frtot — hagyományozott azon intézkedéssel, ha az egész hagyaték értékesítéséből befolyó összeg a költségek, hagyományok és alapítványok fedezetén felül többletet nyújtana, ez „Goldbrunner Sándor“ alapítványaként a városi szegény alaphoz csatoltassék. Az általa tett alapítványok mind „Goldbrunner Sándor alapítványa“ nevezett alatt kezelendők.

Összesen tehát 15120 frtot hagyományozott jótékony és kulturális célokra. Megjegyezzük, hogy a Pachertáron fekvő szép, a párisi louvre mintájára épült Goldbrunner ház, ugy mint a boldogult tulajdonát képezett major és föld is nyilvános árverésen el fognak adatni, hogy az ebből befolyt összegek is rendeltetési helyükhöz juttassanak.

A temetés.

Az országos mély gyászra való tekintettel Goldbrunner Sándor temetése az itt szokásos zene nélkül méltó csendben, de nagy gyászpompával ment végbe mult pénteken délután. Az idő szomorú, ködös, majd-

nem esős volt, mégis részt vett e nagy temetésen városunk minden számat tevő köre, sőt nem csak városunk volt azon a maga teljességében, hanem Kőrmöcz-, Uj-Bakabánya városok is küldöttségileg képviselve. Hiszen e három utóbb nevezett bányavárosnak is egykor főispánja volt a boldogult s így ezek sem maradhattak el az utolsó kegyelet megadásától. Kőrmöczbányát Chabada József polgármester, és Szmétanovits főjegyző, Uj-bányát Baumann Samu v. főerdész, Bakabányát Krump volt városi rendőrkapitány, most községi bíró, Szlujka Sándor gyáros, Veigel János állami iskolai igazgató-tanító képviselte. — A rend a rengeteg gyászki-séret daczára sem lett megzavarva mi fő képpen Csányi Ottó főszámvevő, rendező érdeme. A boldogult ravatala mellett diszkorság állott. A bányász akad. ifjuság 8—8 tagja teljes díszben óránként váltakozva. Az öreg ur végezte a bányász-akadémiát és maga is nagy kedvteléssel bányászott, ezenfelül pedig az akad. segélyegyletnek alapítványu, 1000 frtot hagyományozott. Az akad. ifjuság a temetésen testületileg is részt vett.

A hosszú gyászmenet elején a városi r. k. elemi ez után az apáca, ezek után a r. k. gymnasium, majd az ág. evang. lyceum növendékei mentek tanítóik, tanítónők s illetve tanáraik és igazgatójukkal fekete gyász zászlóik alatt. Ezeket követte az akad. ifjuság, majd a Pauer János főparancsnok vezetése és a gyászfátyolal bevont egyleti zászló alatt az önkéntes tüzoltók, ezek után a városi pol. dal- és zenekör szintén gyászba fátolozott zászlója alatt. Ezt követte a templomi énekkar, mely után a papság következett Podhragyay Pál prépost-plébánossal, ki fehér infulával végezte a gyászszerartást nagy papi kísérettel. A díszes koporsó előtt a koszorukat és két városi tisztviselő atlasz párnáskákon a boldogult rendjeleit vitték. Magán a koporsón három gyönyörű koszoru volt elhelyezve. A koporsót a gyászoló család tagja, köztük Sztinyai József polgármester karján vezetve a boldogultnak nőrokonát, özv. Vagnernét követték.

Ezután ment a hölgy közönség hosszú sorban, majd a kőrmöczi, Uj- és bakabányai küldöttségek, a bányagazgatósági, szélaknai bányahivatali, városi akadémiái, dohánygyári, járásbírósi, kir. adóhivatali stb. hivatalos testületek, a törv. hat. bizottság tagjai és a nagy számú gyászoló közönség, melynek sorában megjelent Händel Vilmos ág. evang. fő és Hrenesik Károly ág. evang. esperes is. Szóval nagy és méltó gyászki-séret volt ez a város egykori polgármesterének és főispánjának utolsó útjához. A város összes harangjai megkondultak és a temetés közben csak akkor némultak el, midőn a gyászmenet a kopogóhoz (klopacskához) ért, a mikor ez is megadta a bányásznak szóló utolsó üdvözlését, különös, mélyen érelemre ható kopogásával: „Szerencse fel az örök éjszakához! Szerencse fel a rémes örvényhez!“

A temetőbe, sírhoz érve az egyházi gyászszerartás után a dalkör igen szép bucsuzó gyászdalt énekelt és Vörös Ferencz tb. főjegyző megható beszédet mondott, röviden méltatva az elhunyt érdemeit, Ekkor megdördültek a polgári lövölde bucsu mozsárlövésői is, melyeket messze-messze vízhangoztattak a bércek és hegyek.

Goldbrunner Sándor, a nemes emberbarát porlandó teteme az anyaföldnek lett átadva, de emléke élni fog közöttünk és a késő utókorban is.

Az örök enyészet éri bár a lélek hüvelyét, de a szellemet nem . . . hiszen „feltámadunk!“

A részvét.

A gyászeset alkalmából számos oldalról érkeztek a részvétnyilatkozatok. Így Horváth Béla főispántól, Kőrmöczbánya, Ujbánya és Bakabánya városoktól stb. Két gyászjelentés adatott ki; az egyiket a városi tisztikar, a másikat a rokonság adta ki. Koszoruk: Selmechbánya törvényhatósága és tisztikara — kegyelete jeléül, Bakabánya nagyközség — volt főispánjának; Kőrmöczbánya — kegyelete jeléül! A kémlde-egylet elnöksége — volt érdemud elnökének; a r. k. nőegylet — jötevőjének! Bátyjának és nagy bátyjának — a gyászoló rokonság! Szembratovics és neje — a szeretett bácsinak; Ocsovszky Vilmosné — szeretett keresztapjának; egy szép, felírás nélküli koszoru.

Szombaton volt a boldogult lelki üdvéért tartott rekvium a nagyboldogasszony templomban, melyen a gyászoló család tagjain kívül a városi tisztikar és többi hivatalok testületileg vettek részt, valamint nagy számú gyászoló közönség is.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Személyi hírek. Krepuska Lajos városi mérnök egy heti szabadság idejének leteltelte után Budapestről vissza érkezett. — Heigel Albert dohánygyári aligazgató tegnap szombaton két havi szabadság időre ment.

— Előkelő vendégek érkeztek tegnap szombaton városunkba. Báró Rosner Ervin dr. Maramarosmegye ez idei és selmechi közszeretben állott volt főispán, neje szül. Forgách Klotild grófné és sógornője özv. Rosty Floriánné szül. Forgách Helén grófné, néhai Rosty Florián csász. és kir. kamarás és követségi tanácsos özvegye, valamint mister Cozenz-Hardy és neje és lovag Berks Róbert csász. és kir. kamarás és neje ő méltósága kíséretében tegnap szombaton Teremtőtárnáról, hol mint lovag Berks Róbert csász. és kir. kamarás, a báró Geramb Unió képviselőjének vendégszerető uri lakában, mint vendégek csütörtök óta időznek, városunkat meglátogatták és ez idő szerint lovag Berks Leopoldina méltóságos asszony, nemes alapítványi hölgy vendégei. A magas rangú vendégek megtekintették a szandriki ezüstáru-gyárat, leszállottak a teremtőtárnai bányába is mindenütt elragadtatásuknak s elismerésüknek adva kifejezést. Egy két napot városunkban is fognak tölteni és megnézik a nevezetéseket. Szeretett volt főispánunkat báró Rosner Ervin drt és a többi előkelő vendégeket is minden oldalról meleg rokonszenvvel fogják itt üdvözölni, mely igaz rokonszenvü üdvözléshez mi is őszintén csatlakozunk.

— Horváth Béla főispánunk holnap hétfőn érkezik városunkba és elnökölni fog a keddi törv. hat. bizottság közgyűlésén és az ugyanazon napon d. u. tartandó közigazgatási bizottsági ülésen. Főispánunk kedden este 5 órától fogad a magasházi főispáni lakban.

— Október hatodikát, Bathány Lajos gróf és a 13 aradi vértanu gyászemlék ünnepét most is megülte derék, hazafias akad. ifjuságunk. Reggel gyászmise volt a vértanuk lelki üdvéért a nagyboldogasszonyról nevezett templomban, melyen Podhragyay Pál pr.-plébános pontifikált és melyen akadémiái polgáraink teljes számban testületileg részt vettek. A mise után az akad. ifjusági körben hazafias emlékbeszéd tartatott.

— Kinevezés. Wagner Márkus helybeli kir. járásbírósi joggyakornok aljegyzővé nevezetett ki a szolnoki kir. törvényszékhez.

— Halálozás. Adamovits Sámuelné szül. Vanitsek Sarolta, Adamovits Sámuel hodrusi ág. evang. lelkész neje e hó 4-én életének 36-ik évében hosszas szenvedés után meghalt. Temetése e hó 6-án ment végbe Hodruson nagy részvét mellett.

— A keddi közgyűlésre újból felhívjuk törv. hat. bizottságunk tagjainak figyelmét, hogy azon lehetőleg teljes számban megjelenjenek tekintettel a költségvetési tárgyalásra. E közgyűlésen lesz átadva Bernhard Adolf tanácsnoknak ünnepélyesen a Ferencz József rendjel. A mint halljuk közérdekű felszólalások is fognak történni.

— A selmechi bányaaszály, (rögtön itt megjegyezzük, hogy 1882-ik év óta nem létezik) tanulmányozására az osztrák földmívelési ministerium kiküldötte dr. Tinusz Károly bécsi egészségügyi felügyelőt, ki mult hetfőn érkezett ide és két napi itt tartózkodása alatt dr. Tóth Imre bánya ker. főorvos kíséretében tanulmányozta a bánya és kohó munkások egészségi állapotát különös tekintettel a bányaaszályra és az ólommérgezésre. Leszállt a bányába és meglátogatta a kohót, hogy a munkásokkal közvetlenül munkájuk közbe érintkezessen és azok egészségi állapotáról magának meggyőződést szerezhessen. A bécsi egészségügyi felügyelő egészen meg volt lepetve, midőn lapasztalta, hogy az egykor itt nagy mérvben uralkodott bányaaszály, mely hazánk egyes bányavidékein még mindig grasszál, teljesen megszűnt, ugy, hogy 1882-ik év óta nem is fordult elő a bányamunkások ily nemű megbetegedése. Ugyan ez áll az ólom mérgezésről a kohó munkásoknál, kik maguk és különösen az altisztek jelentették ki az osztrák egészségügyi felügyelőnek, hogy mióta a dr. Tóth Imre főorvos által elrendelt intézkedések pontosan betartatnak, ily nemű megbetegedés ritkán fordul elő. Tinusz Károly dr. ki különben is egész más fogalmakat szerzett itt kultur és tudományos viszonyainkról, mint a milyennekkel ide jött, nem győzött eléggé kifejezést adni elismerésének és mint mondá — meglepetésének. Hogy a bányaaszály megszűnt és az ólommérgezés sem kaphat veszélyes lábra itt, az dr. Tóth Imre főorvosnak és az intéző köröknek köszönhető, kik válvette igaz nem kis költséggel elérték azt, hogy most már a bányákban és kohókban is a lehetőleg legnagyobb tisztaság és felügyelet uralkodik. (Vajha ez kiterjedne a munkások magán lakásaikra és életmodjukra is!)

— Adófizetők figyelmébe. Az 1899. évre az adó tárgyak és adó kötelezettek valamint a házbér adó összeírás 1899/901. évekre f. hó 16-án veszi kezdetét. Az érdekelték figyelmébe ajánljuk, hogy az összeíró közegeknek saját érdekükben is pontos és lelkiismeretes adatokat mondjanak be, ne hogy a hivatalos közegek félrevezetése által maguknak kellemetlenséget okozzanak és azok munkáját megnehezítsék.

— **Nagy estebéd** lesz jövő kedden Bernhardt Adolf városi tanácsosunk vendégszerető házában abból az alkalomból, hogy a Ferencz József-rend csász. és kir. lovagkeresztje a keddi közgyűlésen fog a kitüntetett tanácsnoknak ünnepélyesen átadni. Az estebéden jelen lesz a főispán, a városi tisztikar és sok vendég.

— **Rendőri hírek.** Egészségügyi vizsgálatok. A kapitányi hivatal mint I. fokú közegészségügyi hatóság a főorvossal egészségügyi vizsgálatokat tart az egész törvényhatóság területén. A boltok, korcsmák, vendéglők s az összes közterek képezik a vizsgálat tárgyát. Különös szigorral vizsgáltattak a szeszes italok, mivel az tapasztaltattott, hogy némely elárúsító visszaéléseket követ el. Így egyik külutczában a múlt héten 150 üveg higitott spirituszt foglalt le a vizsgáló bizottság, mivel az nagymértékben piszkos és egészségtelen anyagokkal telített volt. A lelkiismeretlen kereskedő ellen a kihágási eljárás is megindított. — **Barbarizmus.** A bélabányai és hegybányai uton levő kerítések egy-egy köoszlopát a múlt héten ismeretlen tettesek ledöntötték; a tetteseket nyomozza a rendőrség.

— **Kinevezett új rendőrök.** Az újonnan szervezett három rendőri állásból kettőre kineveztetett: Belán Alajos és Sáter József m. kir. esendőrök. A harmadik állás még nincs betöltve.

— **Ál-tanító.** Bélabányán ma délben egy gyanus alak, ur forma alak tisztelgett a plébánosnál s bemutatva magát Klinkovics József tanítóként segínyt kért tőle. A plébános igazolványát kérte a tanító urnak, ez azonban illet nem tudott előmutatni sőt midőn a rendőrséghez került kiderült, hogy ő nem Klinkovics József, de Varga János és nem tanító, de ezizmadia. A furfangos lábtyümművész, a ki becsületes munka helyett csalásra adta fejét, egyelőre a hüvösre került s megindult a nyomozás annak kiderítésére, hogy vajjon nem nyomja-e valami bűn az ál-tanító ur lelkiismeretét.

— **A hus és bor fogyasztási adó** bérbe, vagy kezelésbe vétele iránt, mint halljuk, mozgalom indult meg a helybeli mészárosok és vendéglősök között. Egy ízben már megirtuk, hogy ha mészáros és vendéglős polgártársaink ezt elérni akarják, akkor mielőbb

jöjjenek össze értekezletre és válaszanak kebelükből egy grémiumot (szűkebb körű megbizottakat) mely e rájuk nézve nagyon is fontos érdekekkel bíró ügyben célirányosan járjon el; mert minden jel arra mutat, hogy maga a város e fogyasztási adók saját kezelésbe vételét halogatja, halogatja addig, míg majd késő lesz azt nyélbe ütni. Az érdekeltek minden esetre jól teszik, ha ideje korán teszik meg szervezkedő intézkedéseiket hogy késő ne legyen!!

— **A tüdővész ellen.** A tüdővész tárgyában kiadott ismert belügyministeri rendelet különösen felhívja a törvényhatóságokat, hogy az élelmi és tápszerek vizsgálatát a legszigorubban hajtassák végre, hogy az iszákosságot esetleg korlátozó intézkedések által is csökkentsek. A rendelet értelmében javaslatott dolgozott ki tisztí főorvosunk s annak végrehajtását a kapitányi hivatal a legközelebb fogantatba veszi. Ismerve ugy a javaslatot, mint a végrehajtó hivatal lelkiismeretes pontosságát reméljük, hogy a nálunk is sok áldozatot szedő s veszélyesen terjedő halálos kór lassankint, ha nem is megszűnni, de mindenesetre szűnni fog.

— **Az akadémiához vezető vízvezetékekkel** örökös bajok vannak már mostan. Hogy lesz ez még jövőben, ha mégis csak elkészülnek a tervbe vett kutak. E napokban ismét fel kellett ásní a vízvezeték egyes helyeit, mert nem folyt a víz és be voltak dugulva a csövek. Ha ez így fog tartani és erélyes gyors intézkedés nem történik, akkor majd leshetik az új-úti és felső rózsa-utczai lakosok a vizet és a város sirathatja a hasznavehetetlenül kiadott költséget. Egyáltalában nem értjük ezen eljárást. Nem lett a „vállalkozónak“ záros határidő kitűzve a vezeték elkészítésére? És micsoda feltételek lettek ezzel kikötve? Erre ökvetlenül nyílt felvilágosítást várunk illetékes helyről annál is inkább, mert e nyomoruságos vezeték munkálatai körül nem csak a vállalkozó, de a város külön fizetett közegei is közreműködnek, Jó és kívánatos volna, ha ez ügyben a jövő közgyűlésen felszólalás történnék és így provokáltatnék az, hzgy mily feltételek mellett lett e munkálat a vállalkozónak átadva és mennyi összegért. Mert az türehetetlen állapot, hogy az egész utmentét elrontották és most is folyton rongálják és újból meg újból ássák és a vezeték még sincsen készen, pedig a tél küszöbön van.

— **Piszkos utca.** Panaszos levelet kaplunk az Ezüst-utczai lakosoktól, kik azt panaszojják, hogy ez az utca annyira szemetes és piszkos, hogy az egészséget veszélyezteti. Különösen áll ez a szombati hetivásárok után. Felhívjuk e körülményre az illetékes hatóság figyelmét.

— **Halottak napjára** szép sirkoszoruk kaphatók a Tibély-féle üzletbe, mire felhívjuk közönségünk figyelmét.

— **Klincsok Nácó** sak a jövő héten fogja kiokoskodni, hogy lehetne bányatörvényt sztrasi fiskálisok nélkül is jól megcsinálni. Addig is: „Pohvalen!“

A közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Mind azok kik szeretett nőm gyászos elhunytá alkalmával keserű fájdalommat részvétükkel enyhíteni iparkodtak, fogadják őszinte köszönetemet.

Adamovits Sámuel.

Selmeczi

„Friss Újság“

pletykamentes hirmondó.

Szerkeszti: Bárki.

A ki a eselédügyet rendezí, a miserabilis állapotokon segít, a eselédék helyzetét javítja — ezen érdemeiért eselédeink által díszeseléddé, illetve a eselédegylet dísztagjává választatik.

Az új nyilvántartó hivatal városunk lakosságát a közérköliség szempontjából mindig este tíz órakor fogja nyilvántartásba venni.

Mivel állandó járvány kórházra nem telik, elhatározatott, hogy a nagy terjedelmű városi területen kerekeken járó kórház szereztetik be.

A fogyasztási adó házi kezelésbe való vételével ugyan mi fogyna jobban, a fogyasztandó czikk-e. vagy az adó?

A tél közeledvén a jégveremmel felállítás a jövő nyárra halasztatott.

Hogy a járda ne kopjék, imitt-amott felszedik; így a járda kérdés kezd tisztázodni.

Díjnokok azért alkalmaztatnak túl nagy számban, hogy egyes megszorult városokon azonnal segíthessünk kipróbált kész erők küldésével.

Az ujonnan alakult keresztény fogyasztási szövetkezet ajánlja kitűnő kóser borait és szalámiát.

A Felső-Rózsa utca vízvezetéki kutjai a mérnöki hivatalban díjtalanul megtekinthetők nagyító üvegen keresztül.

Minket is felkért egy Nimródunk annak kiigazítására, hogy ő nem nőtény nyulat, de nyulbikát lőtt.

A nyaraló részvényesek már kezdik a exkursiókat Rovnára azon a czímen, hogy ellenőrzik az építkezést, mint részvényesek. Hölgyeim! kutya van a kertben!

Mivel városunk területén fogy az ökrök és szamarak száma ezentul nyolez állatvásár tartatik.

A most érkezett ifju polgártársaink figyelmébe ajánljuk azt a vendéglőnket, a hol Hanzli ur kifogástalanul szolgál fel.

Két drb selmeczi takarékpénztári és 10 drb selmeczi népbanki részvény azonnal eladó.

— Bővebbet a kiadóhivatalban. —

HIRDETÉSEK.

Gyár: Alsó Hámor, Barsmegye.

Gyári főraktár: BUDAPEST, Andrásy-ut 29. (I. em.)

Raktár: BÉCS, I., Seilergasse 1. szám.

A „SZANDRIK” ezüstárú-gyár,

mely az 1752-ben Selmeczbányán alapított Geramb J. J. unio tulajdona, saját vagy adott rajzok szerint előállít:

mindennemű ezüstárút,
mint asztaldiszket, gyümölcsstartókat (jardiniéres-készleteket), zsirandolókat, gyertyatartókat, serlegeket, dísz-emléktárgyakat és versenydíjakat, mindennemű evő-készletet gazdag választékban, pipere-tárgyakat. stb. stb.

!!Tudomásul!!

A n. é. közönség becses tudomására hozom, hogy a Sembery-féle házban lévő

kávéházi és bali
teremhelyiségeket

bérbe vettem és e hó 16-án megnyitom. Kérve szives pártfogásukat maradok

teljes tisztelettel

Groszman Lipót.

Bányászati, Erdészeti Egyenruhák.

A mélyen tisztelt akadémiai hallgató uraknak becses figyelmébe bátorodom ajánlani a főtéren, a városházi épületben lévő szabóüzletet, melyben gyorsan, előírás szerint készítenek **bányászati és erdészeti egyenruhákat** jutányos árak mellett.

Tisztelettel
Cserny József.

Iskolai szerek!

Az akadémiai tanév kezdete alkalmából bátor vagyok a n. é. közönség és a t. szülők, akad. hallgató urak becses tudomására hozni, hogy üzletemet **mindennemű tanszerekkel**, úgy mint:

papir, iron, tinta, toll, tollszár,
rajzeszközök, könyvtáskák, táblák,
festékek és más egyebekkel
különösen fumei rajzpapírossal

dusan felszereltem és régibb készletemből képes vagyok ezen árucikkeket

fél árban

árusítani.

Egyben ajánlom fűszer, bőr, cukor, kereskedésem a n. é. közönség figyelmébe és pártfogásába.

Kiváló tisztelettel
Weisz Ignác.

Bérbeadó lakás.

A kis vásártéren lévő 65. sz. alatti Eichel-féle ház I-ső emeletén

egy három szobából

és hozzá tartozandó helyiségekből álló szép utcai lakás azonnal kiadó. — Bővebbet: a háztulajdonosnál, vagy a kiadóhivatalban.

Bolthelyiség bérbeadása.

A Szt-Háromság-téren lévő házam egyik földszinti nagy helyiségét, hol most butorraktáram van, melyet házamnak egy másik részébe helyeztem át, — bérbe szándékozom adni. A tágas, világos és száraz helyiség ablakai a Szt-Háromság-térre nyílnak és bérbeadás esetén nagy bolti bejáratot, ajtókat csináltatok egyenesen a térről. Jelenleg ezen helyiség csak a kapu alatti oldalbejáróval bír.

Bérbe vevők felkéretnek, hogy ez iránti szándékukkal mielőbb hozzám fordulni szíveskedjenek.

Kachelmann Gáspár.

Ház eladás.

Selmeczbányán a főtéren egy három emeletes bérház szabadkézből eladó. — Bővebb értesítést DIMÁK J. E. kereskedőnél nyerhető.

Új üzlet megnyitás!

A midőn van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni arról, hogy a Deák Ferencz-utcában fekvő Tandler-féle házban új

rőfös-, rövid-, uri- és **××××**
×××× női confectio üzletet

rendeztem be: egyben tiszteletteljesen kérem becses pártfogását, igérve, hogy szolid üzleti eljárás, tartós kitűnő minőségű árucikké, **jutányos árak**

és pontos kiszolgálás által főtörekvésem leendő teljes megelégedését kiérdemelhetni.

Kitűnő tisztelettel
Fehér Lajos,
rőfös, rövid, uri és női confectio-áru raktára Selmeczbányán.

Üzleti tudósítás!

Külföldi bevásárlási utamból visszaérkezvén, tudomására bátorodom hozni a mélyen tisztelt közönségnek, hogy a terasszon, saját házamban lévő

áruházamat

még Selmeczbányán eddig nem létezett gazdag választékban szereltem fel a legfinomabb, legjobb és legdivatosabb árucikké.

Kérve nagyra becsült látogatását maradok

kiváló tisztelettel
Steiner Bernát.

Sirkoszoruk

különböző árakban és gazdag választékban kaphatók Tibély, Főtéri áruházába.

Kitűnő jóságú gyöngyösi édes must

kapható Bogyá János szt-háromságtéri vendéglőjében,
literje 40 kr.

Tisztelettel
Bogyá János.

A t. akadémiai polgár urak figyelmébe!!

Van szerencsém a tisztelt akadémiai polgár urak figyelmébe ajánlani, hogy a Főtéri akadémiai palotában levő üzletemben **jutányos árak** mellett kaphatók mindennemű

××× rajzeszközök, papírok és tömbök, valamint
rajztáblák, tus, festék és ecsetek. **××××××**

Kiváló tisztelettel
Ernst Zsigmond.

Dukász Gyula üzleti jelentése.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a terasszon a Hungária szállóval szemben lévő üveg, porcellán, lámpa stb, raktáromat s illetve

= áruházamat az őszi évadra =

oly gazdagon szereltem fel, hogy bármely nagyvárosi hason üzlettel bátran versenyezhetek.

Raktáron tartok: kristály, vésett és festett sör, bor és likőr, Karlsbadi porcellán és angol majolika, asztali, kávé, tea, mokka készleteket, tömördek porcellán és majolika figurákat és szebbnél-szebb nippeseket, asztali és függő, irodai és üzletkebe való legjobb minőségűeknek elismert Ditmár és Brünner-féle lámpákat; tükröket, képeket, tea és toilette asztalkákat, vasból készült mosdó asztalokat, hajlított faszékeket; aranyozott, diófa, mahagán és palizánder faléczeket, melyekből olcsón, jól és gyorsan készítenek, az adott méretek szerint kereteket és mindenféle üvegneműeket.

Elvállalok mindennemű üveges munkákat és porcellán ragasztásokat, mely utóbbiak saját kombinációm szerint lesznek eszközölve, úgy, hogy hidegnek-melegnek is ellentállanak.

A nálam vásárolt árukat szakszerűen ingyen csomagolom és bármily távolságba is az adott cím alatt megküldöm.

A midőn a n. é. közönséget arról biztosíthatom, hogy jutányos árak, pontos kiszolgálás, kifogástalan árucikké nyújtása által teljes megelégedését kiérdemelhetnem főtörekvésem leendő, egyben kérem nagyra becsült pártfogását.

Kitűnő tisztelettel
Dukász Gyula.

*
WEISZ ADOLF
áruháza
felszerelve az őszi legdivatosabb s finomabb árukkal
SELMECZBÁNYÁN.

Kérje
The Continental
Bodega Company.
világhírű spanyol és portugál
borait
Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb
fűszer és csemege kereskedé-
sekben, valamint poharanként
az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját fiók: Budapest
csakis: IV Kossuth-Lajos és Ujvilág utca
sarkán, a Gentry-Casínóval szemben.

„Bodega“-borok főelárusítója Selmezbányán

Ernst Zsigmond,

kinek főtéri üzletében a legjobb minőségű külön-
féle és mindig friss töltésű ásvány-vizek is
palaczkokban kaphatók.

Vendéglő átvétel.

Vagyok bátor a mélyen tisztelt közönség
becses tudomására hozni, hogy a Kamara-ház
mögötti Buocz-féle

sörházat

és illetve

vendéglőt

e hó 1-től kezdődőleg átvettem és iparkodni
fogok úgy jó ételek és italok, mint pontos,
előzékeny kiszolgálás és jutányos árak által
tisztelt vendégeimnek teljes megelégedését ki-
érdemmelhetni.

A midőn még tudomására hozni van szeren-
csém, hogy az általam mért kitűnő minőségű

**besztercebányai salon-sört
kis pohárban 6, fél literben 10 krért**

mérem és igen jó minőségű, természetes fehér
és vörös borral is szolgálok, kérem egyszer-
mind nagyra becsült pártfogását és tömeges
látogatását.

Selmezbánya, 1898. szept. havában.

Kitűnő tisztelettel

ifj. Ochtendung Ignác,
vendéglős.

Uj butor

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudom-
ására hozni, hogy a Deák Ferencz utcában levő
Zlinszky-féle házban egy

nagy butor raktárt
rendeztembe, melyben

feltűnő olcsó árak

mellett eladok egész szoba berendezéseket, butorgarniturákat, székeket, asztalokat, ruha-, mosdó-, éjjeli
és függőszekrényeket, különféle pamlagokat, állvá-
nyokat stb. stb.

A midőn tisztelettel kérem, hogy ezen új vállal-
kozásomat nagyra becsült pártfogásába venni szives-
kedjék, egyúttal elvárom becses látogatását.

Kitűnő tisztelettel

Grünvald Vilmos
butorkereskedő.

raktár!

Női divat jelentés!!

Bátorkodom a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Bécsbe tett bevá-
sárlási utamból vissza érkeztem és a

legujabb párisi és bécsi model divat ❄ ❄ ❄
❄ ❄ ❄ női és gyermek kalapokat és főkötőket

gazdag választékban magammal hoztam. Felszereltem üzletemet legujabb gyermek
ruhákkal, kabáttakkal, főkötőkkel, szőrsapkákkal, karmantyukkal, gallérokcal, bőr,
és posztó cipőkkel, Jäger-féle ingekkel, téli kötött és zsenilia kendőkkel, finom
bőr és trikó keztyűkkel. Ajánlom továbbá a t. uraknak a „Hüll“-féle és Gráci
lefinomabb loden kalapokat és sapkákat; legujjabb nyakkendőket, fehérneműket,
orosz kalocsnikat (sárczipőket) finom férfi keztyűket és harisnyákat, legujabb
galanteri és norinbergi árukat, melyek mint dus választékban és az általános
ismert olcsó árakban csakis üzletemben kaphatók.

A midőn kedves kötelességemnek tartom megköszönni az eddigi bizalmat és
pártfogást, kérem azt továbbra is számomra biztosítani.

Teljes tisztelettel

Herczog M.

Mindennemű előnyomatás a legujabb modell
szerint gyorsan és jutányos áron eszközöltetik.

◆◆◆◆◆ Női kalapok átídomítása igen olcsón eszközöltetik!! ◆◆◆◆◆

OOOOOOOO
Herczog M.
divatáru
háza
Selmezb
(Főtér.)
OOOOOOOO

Bátorkodom a helybeli és a vidéki nagyérdemű közönség becses
tudomására hozni, hogy Selmezbányán a Deák Ferencz-utcában
(Ochtendung-féle házban) lévő

üveg- és porcellánkereskedésben

raktáron tartok: porcellán, lámpa, tükör, kép és mindennemű üveg,
figura és nippes árukat, valamint a közegészségi követelményeknek
megfelelő különféle köpöcsészéket a legnagyobb választékban. — El-
vállalok az üvegszakmába vágó megbízásokat, u. m. kép és tükör ke-
relezéseket és ablak bevágásokat, a mely célra egg szakértő üzlet-
vezetőt alkalmaztam.

A midőn fentjelzett új üzletemre a n. é. közönség becses figyel-
mét felhívni van szerencsém, bátorkodom egyúttal arról is értesíteni,
hogy előnyös összeköttetésem folytán azon kellemes helyzetben vagyok,
hogy úgy az áruim eladását, mint a bevágatási munkákat legjutányo-
sabb árban eszközölhetem.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradok

teljes tisztelettel

Stark Mihály,
üveg- és porcellán kereskedő.

Vendéglősök és
magánházaknál
alkalom adtán
minden e szak-
mába vágó
cikkekét kész-
ségesen s olcsón
kölesönzök.

❄ ❄ ❄ Feltűnően solid árak!! ❄ ❄ ❄